

VOORSTEL AB
DATUM DB VERGADERING : 27 augustus 2019
DATUM AB VERGADERING : 12 september 2019
PORTEFEUILLEHOUDER : Breun Breunissen
REGISTRATIENUMMER : Z/19/025941-118270
OPSTELLER : Philippe Schoonen, telefoonnummer 088 233 2013

ONDERWERP

Kredietaanvraag HWBP Onderzoek Gras op Zand

VOORSTEL

Het verlenen van een krediet van € 2.486.410,- voor de uitvoering van het Onderzoek Gras op Zand onder de voorwaarde dat het HWBP positief beschikt op subsidiëring.

SAMENVATTING

Een groot deel van de waterveiligheidsopgave voor de dijken langs de Vecht en langs de IJssel is afhankelijk van de sterkte van de grasmat. Het gaat dan om stabiliteit van de grasbekleding aan zowel de binnen- als buitenzijde van de dijken. Veel dijken langs de Vecht zijn volledig opgebouwd uit zand. Dit is historisch zo ontstaan omdat klei nauwelijks voorradig is in dit stroomgebied. We hebben geconstateerd dat er weinig kennis beschikbaar is over de sterkte van deze bekleding en dat als gevolg hiervan zeer conservatief gerekend wordt in beoordeling van zandige keringen. We verwachten met meer kennis de versterkingsopgave binnen het HWBP programma van WDOdelta met 40 tot 55 miljoen euro te verkleinen.

De kennisleemte voor grasbekledingen op een zandondergrond beperkt zich niet tot WDOdelta. Ook andere waterschappen hebben te maken met versterkingsopgaven als gevolg van het ontbreken van onderbouwde kennis voor dit type dijkbekleding.

WDOdelta heeft het initiatief genomen voor het opzetten van een innovatieonderzoek om betere inzichten en rekenregels te verkrijgen voor de beoordeling van de grasbekleding op een zandondergrond. Het onderzoek zal worden uitgevoerd in samenwerking met partners uit het Rijk, kennisinstellingen, waterschappen en de markt. De veldonderzoeken zullen plaatsvinden op de dijken langs de Vecht in de winter 2020-2021. Het onderzoek inclusief voorbereiding en analyse loopt van eind 2019 tot april 2022.

Het onderzoekproject valt onder de regeling voor een experiment of demonstratieproject van het HWBP (artikel 15 van de subsidieregeling). Een subsidie voor een experiment of demonstratieproject wordt verleend voor honderd procent van de werkelijke subsidiabele kosten. Het gevraagde krediet bedraagt € 2.486.410,- en wordt dus door het HWBP voor 100% gesubsidieerd, mits het HWBP hierover positief beschikt. De verwachting is dat het HWBP positief beschikt. Indien er geen subsidie verkregen wordt, zal het onderzoek niet worden uitgevoerd.

BESTUURLIJKE AANDACHTSPUNTEN

- De uitkomsten van het Onderzoek kunnen invloed hebben op de scope van zowel reeds lopende als komende HWBP verbeterprojecten. In Vecht Dalfsen Zwolle is de waterveiligheidsopgave en de uitwisselbaarheid van systeemmaatregelen afhankelijk van de resultaten van dit onderzoek. De plannen van de verkenning VDZ en het onderzoeksproject zijn daarom op elkaar afgestemd.
- Dit project levert een doelgerichte bijdrage aan de veiligheidsopgave van het HWBP. Innovatieprojecten van het HWBP zijn net als reguliere dijkversterkingsprojecten een onderdeel van het landelijke HWBP programma. Afwijkend is dat innovatieprojecten volledig worden gesubsidieerd op basis van werkelijk gemaakte kosten.

- Het vergroten van kennis over de sterkte van grasbekledingen maakt dat niet onnodig tot versterking wordt overgegaan. Dit neemt niet weg dat dit type bekleding in het beheer specifieke aandacht vraagt om de grasbekleding in stand te houden. Lopende onderzoeken naar soortenrijkdom, kwetsbaarheid bij droogte en het experimenteren met bemesting zijn van belang om ook op langere termijn veiligheid te kunnen bieden.
- Speciale aandacht wordt gegeven aan de borging van de kennis en ervaring, die wordt opgedaan tijdens het onderzoek, binnen onze eigen organisatie.

OMGEVING EN PARTNERS

Organisatie HWBP Onderzoek Gras op Zand

Het initiatief en penvoerderschap van dit HWBP- innovatie project ligt bij WDODelta. De kennisvraag die centraal staat in de aanvraag voor de subsidie, leeft bij WDODelta zowel binnen de versterkingsprojecten als ook bij het beoordelingsproces dat aan de versterking vooraf gaat.

Rijk en andere waterschappen

WDODelta is niet het enige waterschap dat de kennishiaten op grasbekleding ervaart. O.a. de waterschappen Vallei & Veluwe, Rivierenland, Rijn & IJssel, Aa en Maas hebben aangegeven vergelijkbare vragen te hebben en steunen dit initiatief.

Bij het Rijk zijn verschillende organisaties betrokken bij deze subsidieaanvraag. Zij onderkennen nut en noodzaak van het onderzoek: Rijkswaterstaat, Water Verkeer en Leefomgeving, ILT en Ministerie van I&W Directoraat Generaal Water en Bodem.

Kennisinstellingen

Kennisinstellingen als Deltares, Stowa en de Universiteit van Twente, Wageningen en de Radboud Universiteit zijn benaderd en zijn bereid een bijdrage aan het onderzoek te leveren.

Stakeholders en bewoners

De onderzoeken worden uitgevoerd op de dijken langs de Vecht. Voor het omgevingsmanagement richting partners en bewoners wordt aangesloten bij het omgevingsmanagement van de Verkenning Vecht Dalfsen Zwolle. We zullen gebruik maken van dezelfde personen en de communicatiemomenten combineren. Zo zijn we voor lopende projecten rondom de dijken één gezicht naar buiten.

FINANCIËN

Onderstaande krediet is onderbouwd door middel van een SSK-raming die is afgestemd met het HWBP en met de kennisinstututen en marktpartijen die een rol hebben de realisatie van de proeven.

Het onderzoekproject valt onder de regeling voor een experiment of demonstratieproject van het HWBP (artikel 15 van de subsidieregeling). Een subsidie voor een experiment of demonstratieproject wordt verleend voor honderd procent van de werkelijke subsidiabele kosten.

	Voorstel	Meerjarenraming 2019-2022
<i>Benodigd krediet (bruto)</i>	2.486.410	0
<i>Subsidies en/of bijdragen derden (externe dekking)</i>	2.486.410	0
<i>Jaar oplevering (start kapitaallasten t+1)</i>	2023	Niet opgenomen
<i>Kapitaallasten</i>	0	0
<i>Overige exploitatiekosten (-baten)</i>	0	0
Impact exploitatierekening	0	-100.000€ (2020)*

*Er is t.b.v. dit project €100.000,- begroot voor 2020, gecommuniceerd middels de begrotingsbrief. Echter is gebleken dat dit project 100% subsidiabel is.

Specificatie bruto krediet:

Kostencategorieën	Bedrag	Budgethouder
<i>Externe kosten incl. BTW</i>	€ 1.705.344	<i>Projectleider</i>
<i>Interne kosten</i>	€ 508.562	<i>Projectleider</i>
<i>Risicoreservering voorzien incl. BTW</i>	€ 162.434	<i>Opdrachtgever</i>
<i>Risicoreservering onvoorzien incl. BTW</i>	€ 110.070	<i>Directielid (bij HWBP DB)</i>
<i>Totale kosten incl. BTW</i>	€ 2.486.410,-	

De interne kosten zijn opgebouwd uit projectkosten en programma-regiekosten.

RISICO'S

Voor het onderzoek is een uitgebreid risicodossier inclusief beheersmaatregelen opgesteld. De belangrijkste aandachtspunten zijn:

1	Kwaliteit van onderzoek. Door directe betrokkenheid van experts en kennisinstututen zetten we in op een doelgerichte aanpak die aan de voorkant breed wordt gedragen. De focus ligt op de dijken van WDODelta zodat wij voldoende comfort hebben om de resultaten toe te passen.
2	Capaciteit voor uitvoering onderzoek binnen WDODelta Door het zeer specialistische karakter beleggen we het grootste deel van het project bij het kennisinstituut Deltares en houden we de groep betrokkenen van WDODelta in de begeleiding klein en uitwisselbaar.
3	Planning uitvoering van de proeven Door het omgevingsmanagement samen op te laten trekken met het project Vecht Dalfsen Zwolle, borgen we een zorgvuldig omgevingsproces met bestuurlijke partners en bewoners. Daarnaast wijzen we in de voorbereiding alternatieve proeflocaties aan.
4	Draagvlak voor onderzoek bij bewoners en organisaties Door zorgvuldig omgevingsmanagement en in elke uiting een duidelijke communicatieboodschap over nut en noodzaak, voorkomen we twijfel over de doelmatigheid van het onderzoek.
5	Spanningsveld tussen standaardmethodiek versus nieuwe/innovatieve werkmethode (intern en extern). Door belanghebbenden binnen de organisatie betrokken te houden in de formulering van nut en noodzaak, door lopende onderzoeken naar soortenrijkdom, kwetsbaarheid bij droogte en het experimenteren met bemesting mee te nemen in de analyse en door beheer en onderhoud nauw te betrekken bij de proeven, creëren we draagvlak voor de resultaten en de juiste verwachtingen voor het vervolg.

TOELICHTING

Ter toelichting worden een paar zaken er specifiek uitgelicht:

1. Raakvlak met HWBP Zwolle Olst
2. Raakvlak met HWBP Vecht Dalfsen Zwolle

Meer details over de opzet van het onderzoek en de business case zijn terug te vinden in bijlage 1.

Raakvlak HWBP Zwolle-Olst

Binnen het dijkversterkingsproject Zwolle – Olst is op grote delen ook sprake van grasbekledingen op een zandondergrond.

Binnen het Zwolle – Olst project wordt op dit moment gekeken of met gericht toegepast onderzoek de scope kan worden beperkt. In het voorjaar van 2019 zijn daar grastrekproeven uitgevoerd om gedurende de winter van 2019-2020 golfklap- en mogelijk golfoverslagproeven uit te voeren. De planning van Zwolle-Olst maakt de onderzoeken komende winter al noodzakelijk waardoor deze vooruitlopen op het Gras op Zand onderzoek. De resultaten van de onderzoeken binnen het project Zwolle - Olst worden meegenomen in het onderzoek Gras op Zand in het kader van de Vechtdijk.

Raakvlak HWBP Vecht Dalfsen-Zwolle

Het is belangrijk dat de kennis uit het onderzoeksproject beschikbaar komt voordat in de verkenning Vecht Dalfsen Zwolle de belangrijkste besluiten worden genomen. De planningen van beide projecten zijn hierop afgestemd. De resultaten uit het onderzoek komen tijdig beschikbaar (eind 2021) en in Vecht Dalfsen Zwolle is tijd gereserveerd om de impact vast te stellen.

Organisatorisch is er overlap gecreëerd tussen de twee IPM-teams die verantwoordelijk zijn voor de projecten. Vier van de vijf rollen van het IPM-team voor het grasonderzoek hebben ook een rol in de verkenning Vecht Dalfsen Zwolle.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Samenvatting opzet onderzoek en toelichting business case

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
ir. E. de Kruijk

de waarnemend dijkgraaf,
P.A. Zoon